aansluiten, toch niet vermeerdert, maar zelfs schijnt af te nemen?

Zie de Heere in genade op zijn zoo ver afgeweken kerken, opdat men de afkeeringen bemerke en er genezing gezocht worde onder de vleugelen van de Zon der gerechtigheid.

Gemengd Nieuws.

Aartshertog Nicanor hield bij gelegenheid van het feest, dat ter herdenking van de verovering door Chadslibey van Odessa gegeven werd, eene redevoering, waarbij hij zich een Rus van den Slavenstam noemde, doch de gebreken zijner landslieden onbarmhartig geeselde. Hij zeide o. a. het volgende: »Wij rijden een dorp binnen, waarvan wij niet weten, of het een Russisch of een niet-Russisch dorp is. Komen wij er binnen, dan zeggen wij aanstonds, zonder dat wij behoeven te vreezen ons te vergissen: »Het is helaas een Russisch dorp." Gaan wij een ander dorp bezien, dan weten wij aanstonds, dat het een Duitsch dorp is. Komen wij in een derde dorp, dan zeggen wij: »Het eene deel is Russisch en het andere deel is Duitsch." Hoe is dat mogelijk? Er zijn kenteekenen, die voor een Rus niet eervol zijn. Een Duitsch dorp is geregeld gebouwd; de huizen zijn flink en in denzelfden stijl opgetrokken, de tuinen zijn gesuiverd van onkruid en omzoomd met boomen; nergens vindt men een armelijke hut; geen enkel armelijk, wanordelijk en half vervallen huis treft men er aan. In de Russische dorpen heerscht daarentegen de grootste wanorde. De huizen schijnen hier en daar nedergeworpen te zijn, sommige zien er vervallen uit en behalve wanorde grijnst armoede ons tegen. Haast nergens ziet men een boom geplant. Dijken zijn bijna niet te bespeuren.

Vraagt men: »Worden de Duitschers dan rijk?", dan luidt het antwoord door Russen gegeven: »Wij kunnen ons nog goed herinneren, dat zij arm herwaarts kwamen, tegenwoordig zijn zij welgesteld." Men behoeft niet te vragen: »Worden de Joden rijk?", want in Odessa is dit gemakkelijk te zien. Vraagt men: »Worden de Russen rijk?", dan luidt het antwoord: »Ja, enkelen, de meesten niet." In vroegere jaren kon men beweren, dat de Duitschers vooruitkwamen, omdat zij voorrechten genoten van de regeering. Maar dat is tegenwoordig niet meer het geval. De Joden hebben nooit privileges gehad. Den grond van zulk een treurigen toestand moet men in zedelijke factoren zoeken, in het nationaal karakter."

Daarna wees de Grieksche kerkvorst er op, hoe de Duitschers, wanneer zij in een oude Russische kolonie land koopen, er aanstonds voor zorgen, dat zij een onderwijzer krijgen, zonder dat zij van buiten af daartoe aangezet of daarin gesteund worden, zelfs nog vóórdat zij een schoolgebouw hebben. In hetzelfde dorp opent dan dikwerf de Grieksche geestelijke eene school, maar deze wordt door geen enkel kind bezocht. Wel zijn dan in zulk een dorp geen kinderen tot de Grieksche kerk behoorende, maar ook uit de naastbijgelegen dorpen wordt niet één kind gezonden. Van de Duitschers, de Joden en de Mahomedanen bezoeken al de kinderen eene school. De Russische ouders verhuren hunne kinderen voor veldarbeid tegen een gering loon. Met moeite krijgt men ze van 1 Nov. tot 1 Maart op de kerkelijke Grieksche scholen. Er zijn gevallen, dat de Grieksche geestelijke aanbiedt om de kinderen zijner gemeente gratis in de school of bij zich aan huis of op feestdagen in de kerk te onderwijzen, terwijl de ouders desniettegenstaande weigerden hunne kinderen te zenden.

Welke toestanden!

WINCKEL.

Voor Kinderen.

OLAF DE NOOR.

II.

Een jonge zwerver.

Te Drontheim aangekomen, werd Olaf vooreerst de gast van zijn oom, die daar een fraai huis bezat al is ook menige boerenwoning uit onzen tijd vrij wat geriefelijker ingericht dan het verblijf van dien vorstelijken Noorschen edelman. Een geruimen tijd moest de jonge Olaf zich nu oefenen in den wapenhandel en in al wat hij noodzakelijk weten en kennen moest, om als een edelknaap te kunnen verschijnen. Lezen en schrijven behoorden daar niet toe. De heidensche Noren wisten daar niet van of verachten zulke kunsten. Een rijk man, zoo zeiden zij, houdt zich bezig met jacht, zeevaart en oorlog.

Terwijl Olaf zich oefende en door zijn schoon en flink uiterlijk aller oogen tot zich trok, deed zijn oom Harold voor den weergevonden neef wat hij kon. Koningin Astrida was gestorven en de koningin, die nu op den troon zat, was geen verwante van de vorige vorstin; haar man was haar zelfs zeer vijandig. Gelukkig echter was de koningin een zachtzinnige, vriendelijke vrouw. Dat wist Harold. Hij ging tot haar en verhaalde al wat er met Olaf was gebeurd. Koningin Allogia — zoo heette zij — was diep getroffen en toen nu een priester, een oud vriend van koning Trygve, haar dringend bad voor diens zoon een moeder te zijn, sprak de vorstin:

»De goden hebben mij geen zoon gegeven. Ik wil voor den jongen Olaf zorgen als ware hij mijn kind. Breng hem tot mij."

Verblijd haastte de oom zich huiswaarts om aan Olaf het goede nieuws mede te deelen. In zijn fraaiste kleeren gedost werd hij voor de koningin gebracht, die hem zeer vriendelijk ontving en hem onder haar edelknapen een plaats aanwees.

Dat was een geheel ander leven voor den knaap dan vroeger. In plaats van hard te werken, het land te bebouwen of lasten te dragen, gelijk andere knechten, ging hij nu in een fraaie kleeding met blinkende wapenen voor de koningin uit en werd door al het volk geprezen, schoon zij nog niet wisten dat hij zelf een koningszoon was. Olaf voelde zich recht gelukkig en in zijn blindheid dankte hij de goden, die hem dus hadden welgedaan.

Zoo wies de knaap op tot een jongeling van zeventien jaren. Op zekeren dag zou de koning ter jacht gaan; Olaf en vele anderen zouden hem vergezellen. Men reed een dicht bosch in, en weldra waren eenige wolven opgespoord en begon de drijfjacht. De koning, slechts door Olaf en een tweetal anderen verzeld, reed driftig vooruit om een wolf te vellen op wien hij 't had gemunt. Op 't laatst kon niemand den vorst bijhouden, die alleen verder doordringend, eindelijk den wolf onder 't schot kreeg.

Pijl op pijl schoot hij op het ruige ondier af, doch hoeveel er troffen, de wolf viel niet. De koning zette zijn paard aan, doch zie, het dier struikelde, stortte ter aarde en sleepte in zijn val den ruiter meê. Op 'tzelfde oogenblik wendt de wolf zich woedend om, en rent op den gevallene aan, die weerloos onder 't paard lag. In dezen uitersten nood had hij gelukkig nog 't besef zijn jachthoorn te grijpen en daar zoo krachtig mogelijk op te blazen. Luid klonken de tonen door het woud. Olaf, die niet ver af was en 't spoor des konings volgde, hoorde het. IJlings ging hij door struiken en over kuilen voort, tot hij den vorst bereikte, bijna gelijktijdig met den wolf.

Er was geen oogenblik te verliezen. Snel wierp de jonkman zich van 't paard, greep zijn lang jachtmes, rende onversaagd den wolf tegemoet en nog eer deze iemand kon schaden, stiet hij 't ondier het scherpe wapen in de keel. Doodelijk getroffen stortte het roofdier neer. De koning was gered. Weldra kwamen ook de andere edelknapen. Men hielp den koning uit zijn benarden toestand en keerde in zegepraal huiswaarts. Allen zongen den lof van Olaf, en de koning schonk hem een prachtigen gouden keten, tot loon van zijn wakkere daad.

»Wie is die knaap toch?"

Nu verhaalde de koningin, hoe Olaf tot haar gebracht was, en door haar tot edelknaap aangenomen. Opmerkzaam hoorde de koning haar woorden aan en toen zij geeindigd had fronsde hij bedenkelijk het voorhoofd en sprak:

»Ik wenschte liever dat hij uit een ander geslacht was gesproten. Deze jonkman zal nooit vergeten, dat ik op den troon zijns vaders zit. Wie weet wat hij ons nog berokkent?"

»Maar," sprak koningin Allogia, »indien hij uw ongeluk wenschte, zou hij u toch zeker niet gered hebben."

»Dat is zoo," sprak de koning eenigszins verrast. »Ik heb hem vorstelijk geloond; Maar ...."

Doch de argwaan was uit het hart van den vorst niet weggenomen; dat zou Olaf ondervinden.

De jonkman intusschen vermoedde geen kwaad. Hij verblijdde zich in de gunst des konings en toen er oorlog ontstond met een volksstam die in de bergen woonde, trok ook Olaf mee ten strijd en gedroeg zich zoo dapper, dat ieder er den mond vol van had en al het volk zijn lof vermeldde.

Wij lezen in de Schrift hoe koning Saul grimmig werd toen het volk zong: Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden, en zoo iets overkwam ook den koning van Drontheim. Hij begon te vreezen dat de jonge Olaf het hart des volks stelen en hem, den koning, ontstelen zou. Allen wisten nu toch dat de jonkman de zoon des vorigen konings was. Daarbij had, als we zeiden, de vorst die nu regeerde, geen zoon. Zoo begon dan de koning te vreezen, dat Olaf hem vroeg of laat van den troon zou stooten en hij vatte tegen den jongen krijgsman een bitteren haat op, en besloot hem voorgoed te beletten de plannen, die hij mocht hebben, uit te voeren.

CORRESPONDENTIE.

Al komt het wat laat, we willen 't onderstaande geen plaats weigeren. 't Is van onzen lezer J. de R.

De oplossing van het eerste raadsel is, naar mijn beste weten, eene zijderups. Zij legt zich met ijver op haar werk toe, hetwelk bestaat uit vreten. Wanneer haar werk volbracht is en zij zich gaat inspinnen en later nog wanneer zij, in kapel veranderd, eitjes heeft gelegd, is zij gansch ontbeerlijk en tot niets nut.

De oplossing van het tweede raadsel luidt: De jonkman, zijn zonde gevoelende, wist niet, hoe daarvan verlost te worden. De herder, als wegwijzer, wees hem om onder den toren des berouws door te gaan; m. a. w. hij moest al zijn zonden op Christus werpen en gelooven, dat ze om Christus' wil vergeven waren. Aldus voelde hij zich van een zwaren last (den last der zonde) verlicht en licht kan men nagaan, dat het hen nooit berouwd heeft.

We hebben reeds gezegd wat het 1e raadsel beduidt. Onze vriend merke wel op dat er stond »voorbereidt." En *bereidt* nu de zijworm zich met ijver tot het werk *voor?*

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Ned. Geref. Kerken.

ZESTAL: Te Steenwijk is opnieuw een zestal opgemaakt, bestaande uit de volgende predikanten, A. G. Honig, cand. aan de V. U., E. Eisma te Bennekom, J. H. F. Gangel te Aalten, L. Adriaanse te Zeist, J. J. Westerbeek van Eerten te Mijdrecht en D. Boonstra te Zwolle.

DRIETAL: Barneveld, Vogel te Emmelenkamp (graafschap Bentheim), A. de Vlieg te Halfweg en de heer D. Koffieberg te Amsterdam

BEROEPEN: Delfshaven, A. O. Schaafsma te Kralingen. — Hilversum, G. H. van Kasteel te Kollum. — Steenwijk, E. Eisma te Bennekom.

AANGENOMEN: Pizam—Gaast c. a., H. van Dijk, cand aan de V. U.

BEDANKT: Kamerik (2de maal), L. Spoel te Kampen. — Emschedé, H. van Dijk, cand. aan de V. U.

De kerkeraad der Ned. Geref. kerk te Ouderkerk aan den Amstel heeft tot haar voorganger benoemd de heer H. A. de Ruijter, godsdienstonderwijzer te Nieuwer-Amstel.

Christelijke Gereformeerde Kerk.

BEROEPEN: Kampen, T. Bos te Bedum. — Nijmegen, J. Breukelaar te Leens.

BEDANKT: Lodi (Noord Amerika), G. J. Weijenberg te Putten op de Veluwe.

Synodale Genootschapskerk.

ZESTAL: Sappemeer, A. Adama Pz. te Oude- en Nijehorne, C. Hoekstra te Hoogezand, A. de Jong te Hoogebeintum, R. Kijlstra Jz. te Engelum, D. W. L. Offerhaus Hz. te Noordwolde (Gron.) en W. de Vries te Noordwolde (Fr.)

DRIETAL: Veendam, C. Th. Cramer v. Baumgarten te Nieuw-Beerta, P. J. Proost te Koog aan de Zaan en J. Herderschee te Franeker.

TWEETAL: Olst, Van Leeuwen Boomkamp te Ammerstol en Maas te Ruurloo.

TOEZEGGING VAN BEROEP: Wouterswoude, H. J. Hulscher te Reeuwijk.

AANGENOMEN TOEZEGGING VAN BEROEP: Augustinusga, P. van Binnendijk te Garsthuizen. — Beilen, H. Janssonius te Holwerd.

BEDANKT VOOR TOEZEGGING VAN BEROEP: Nieuweveen, J. H. Tijl te Terheiden.

BEROEPEN: Ouderkerk aan den Amstel, H. J. de Zwart te Leersum. — Wapserveen, A. Adama te Oude- en Nijehorne. — Lieossens, R. de Haas te Winsum. — Vinkeveen, J. Bolkestein te Ter Aar. — Rotterdam (vac. Scheurer, nog voortdurende door het bedanken van M. F. van Lennep), J. H. Gunning J.Hz te Gouda. — Helder, J. H. Mühring te St.-Maarten en Valkoog. — Lekkum, A. Klinkenberg C.Az. te Sybrandaburen. — Gaastmeer c. a., W. H. Snethlage te Akhlum. — Hardingsveld, J. Willemse te 's Heerenhoek. — Doeveren en Genderen, J. J. A Valeton te Ten Boer (Gron.) — Hekendorp, D. Rombach te Baambrugge. — Veen, W. J. Geselschap te Amsterdam. — Klaaswaal, A. Simons Cz. te Bergschenhoek. — Opperdoes, B. Wielinga te Kruiningen. - Kamerik, J. G. Dekking te Jaarsveld. — Zandeweer, H. Leemhuis te Obergum.— Borsele, N. P. Fockens te Schellinen.

AANGENOMEN: Zuidland, I. W. de Vries te Geertvliet.

BEDANKT: Zuidzande W. J. Goenen W.Nz. te Drunt (bij Tiel). — Bemmel, Ph. S. Niemeijer te Giessen Oudkerk. — Tjamsweer, H. Wildeboer te Oudewater. — Spijk W. Willems te IJzendoorn. — Brummen, B. ten Kate te Aalten. — Katwijk aan Zee, P. Bartstra te Wassenaar. — Ochten, H. J. de Zwart te Leersum. — Amsterdam, C. B. Oorthuijs te 's-Hage. — Schoonhoven, J. Wieten te Aalsmeer. — St.-Anthonipolder en Waverveen, N. P. Fockens te Schellinen.

Evang. Luth. Kerk.

BEDANKT: Enkhuizen, J. L. F. de Meijere J.Cz. Bodegrave.

Doopsgez. Kerk.

BEROEPEN: Haarlem, L. Hesta te Sneek. — Knollendam c. a., J. F. Knipscheer te Baard.

BEDANKT: Oldeboorn, W. C. Schiff te Damumawoude.

Remonstr. Kerk.

BEDANKT: Boskoop, H. IJ. Groenewegen te Dokkum.

In ons vorig nummer hebben wij het bedanken van den heer P. Kronemeijer voor de benoeming tot hulpprediker bij de Herv. gemeente te Biggekerke vermeld. Blijkens nadere berichten had echter de heer K. nog geen officieele benoeming ontvangen en berustte bijgevolg het bedanken op misverstand.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefdelijk verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, eindigende 31 Maart a.s., ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

J. A. WORMSER,
Directeur-Uitgever.

Amsterdam, Maart 1890.

Advertentiën.

L. S.

De Senaat der Vrije Universiteit heeft besloten, dat niet langer, gelijk tot dusver, jongelieden, op grond van een met goed gevolg afgelegd overgangs-examen naar de 6de klasse van een gemeentelijk Gymnasium, als student zullen worden ingeschreven.

Zij, die het eindexamen van het Gymnasium niet hebben afgelegd, kunnen, behoudens dispensatie om bijzondere oorzaak, toegang tot de lessen alleen verkrijgen, door zich aan het admissie-examen te onderwerpen.

Mr. D. P. D. FABIUS, *h. t. rector.*
Dr. A. KUYPER, *h. t. abactis.*

Amsterdam, 20 Maart 1890.

Een hoofdonderwijzer, Chr. school U. L. O. te **Amsterdam**, vroeger eenige jaren werkzaam als onderwijzer aan het Blinden-Instituut, wenscht in zijn gezin op te nemen

Blinde kinderen,

uit den beschaafden stand, voor wie Christel. opvoeding en onderwijs wordt verlangd. Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt. Brieven franco, letters B. K., aan het Advert.-bureau van J. C. VAN WESTERING, Von Zesenstraat 116, Amsterdam.

Vrije Universiteit.

Sprak ik vóór veertien dagen van een verlies, dat de Vrije Universiteit te lijden had, ook ditmaal valt wederom een bedroevend feit te gedenken, dat de aandacht onzer vrienden niet mag ontgaan. Is het een zegen, wanneer de Heere mannen geeft, die zijne kerk tot een sieraad en tot een zegen zijn — stellig hebben wij zijn slaande hand op te merken, wanneer Hij ze weêr van ons neemt. Ik geloof, dat ik mij niet schuldig maak aan verheerlijking van een mensch, wanneer ik in herinnering breng, hoe de Heere ons in Dr. W. v. d. Bergh, van Voorthuijzen, een man beliefde te schenken, met zeldzame gaven van verstand en gemoed toegerust, van wien de kerk nog veel mocht hopen. Daarom was ook de mare, dat hij ten vorige jare, na een tijd van volkomen rust, weêr tamelijk gezond was teruggekeerd in het vaderland, een oorzaak van groote vreugde en dank aan den Heere. Zooals bekend, werd door Directeuren der Vereeniging voor Hooger Onderwijs, op voordracht van heeren curatoren onzer Universiteit, besloten hem tot buitengewoon hoogleeraar te benoemen, en was die benoeming door Dr. v. d. Bergh, na zeer ernstig beraad en overleg in de classis, behoudens nadere approbatie door de voorloopige Synode, reeds aangenomen. Werkelijk meenden wij een groote aanwinst voor onze Universiteit te hebben gedaan; doch de Heere bezocht onzen geliefden broeder dezen winter weder met zijn oude krankheid, welke hem wederom tot volslagen werkeloosheid dwong, en ook noodzaakte om een ander klimaat op te zoeken, zoodra het weder wat geschikter zou zijn voor een groote reis. Nu is hij sedert ll. Woensdag afgereisd, om in Zwitserland tusschen de bergen versterking zijner zoozeer geschokte krachten te zoeken. Zal ditmaal het zoo vurig gewenscht herstel volgen; of wel, heeft deze nieuwe schok hem zoodanig aangegrepen, dat geen herstel meer volgen kan? — De Heere weet het! Onze dagen zijn in zijn hand. Hij is machtig uitkomst te geven, want »bij den Heere, den Heere zijn uitkomsten tegen den dood". Laat er ons Hem om bidden, opdat deze kostelijke talenten, die de kerk nog niet missen kan, naar onze menschelijke beoordeeling, niet in de helft der jaren in den grafkuil nederdalen; doch nog hier op aarde mogen gebruikt worden aan de verheerlijking van onzen Koning en Heere. Bij den Heere zijn alle dingen mogelijk, ook dit. Wie weet wat Hij nog doet, Hij, die Hizkia's gebed verhoorde en zijne levensdagen nog verlengde. Ik wenschte wel, dat deze zaak een onderwerp van ons gemeenschappelijk gebed worden mocht; want *vele* zijn de beloften, die de Heere in zijn Woord heeft gegeven voor hen, die Hem aanroepen in de benauwdheid hunner harten.

W. HOVY.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Contributiën: door den heer H. Koster te Hesselingen *f* 49; door Ds. K. J. Stroes te Winterswijk *f* 18.50; door S. Baron van Heemstra te Sassenheim *f* 5; door den heer W. de Boois te Groningen *f* 5; door den heer J. W. Koning te Leiderdorp *f* 8.50; van den heer J. V. *f* 2; van den heer J. Z. *f* 1.50; door den heer J. Bos te Almeloo *f* 50; **aan Schenkingen:** door den heer L. J. Visser te Buitenpost *f* 1; door den heer P. Vermeer te Baambrugge *f* 1; door den heer H. Bijkerk Rz te Steenwijk *f* 2.50; door den heer Jb. Kievit te Den Bommel *f* 1; door den heer R. Fuik gevonden in de collecte der Geref. gem. N. Rijn te Leiden *f* 2.50.

Voor het Hospitium:

Van Mevr. De V. te Z. B. een pak thee.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: door den heer A. V. J. Buys, collecte op de Jaarvergadering der Chr. Jongel. Vereen. te Oudewater *f* 7.80.

S. J. SEEFAT, *penningmeester.*

Hilversum.

De Kerk des Heeren.

Traktaatjes uitgegeven door de Nederduitsche Gereformeerde Kerken. Classis FRANEKER.

1ste JAARGANG. No. 1. Nooit ten halve.
„ 2. Maar de predikanten hebben toch maar vrij om te zeggen wat zij willen!
„ 3. Gezag.
„ 4. Geen revolutie.

ELKE MAAND VERSCHIJNEN TWEE TRAKTAATJES.

Kerkeraden, die aan deze Traktaatverspreiding deelnemen, ontvangen:

300	exemplaren	van	elk	traktaatje	à *f*	36.—	per	jaar.
500	»	»	»	»	» »	60.—	»	»
750	»	»	»	»	» »	85.—	»	»
1000	»	»	»	»	» »	100.—	»	»
1500	»	»	»	»	» »	135.—	»	»
2000	»	»	»	»	» »	170.—	»	»
3000	»	»	»	»	» »	225.—	»	»
5000	»	»	»	»	» »	300.—	»	»

Teneinde de deelname zoo gemakkelijk en voordeelig mogelijk te maken, wordt de gelegenheid ook opengesteld, om door persoonlijk lidmaatschap van de traktaatverspreiding gebruik te maken en wel op de volgende voorwaarden:

Voor	*f* 0.75	per jaar	ontvangt men	4	exemplaren van elk traktaat.
» »	3.50	» »	» »	20	» » » »
» »	6.—	» »	» »	40	» » » »
» »	12.50	» »	» »	100	» » » »

De traktaatjes worden geschreven door de heeren predikanten:

Dr. Mr. W. v. D. BERGH, te *Voorthuizen;* J. BAJEMA, te *Sneek;* R. K. BROUWER, te *Makkum;* C. L. D. v. COEVERDEN ADRIANI, te *Harlingen;* CRAMER, te *N. Helvoet;* P. ERINGA, te *Goïnga;* N. A. DE GAAV FORTMAN, te *Amsterdam;* Dr. H. FRANSSEN, te *Winterswijk;* J. H. FERINGA, te *Klundert;* GANGEL, te *Aalten;* J. HANIA PZ., te *Oosterbierum;* Dr. A. H. DE HARTOG, te *Amsterdam;* J. HULSEBOS, te *Vlissingen;* Dr. A. KUYPER, te *Amsterdam;* H. W. v LOON, te *Amsterdam;* C. W. J. v. LUMMEL, te *Delft;* W. MAAN, te *Augustinusga;* P. OSINGA, te *Gouda;* J. J. A. PLOOS v. AMSTEL, te *Reitsum;* T. D. PRINS, te *Wons;* Dr. F. L. RUTGERS, te *Amsterdam;* B. v. SCHELVEN, te *Amsterdam;* Dr. C C. SCHOT, te *Hardenberg;* J. C. SIKKEL, te *'s Gravenhage;* L. SPOEL, te *Kampen;* J. TEVES, te *Wetsinge-Sauwert;* A. v. VEELO, te *Rotterdam;* J. J. WESTERBEEK v. EERTEN, te *Mijdrecht;* J. D. TE WINKEL, te *Beetgum;* P. J. WIJMINGA, te *Lollum;* H. K. ZIJLSTRA, te *Nes en Wierum;* en anderen.

De Uitgever,
J. A. WORMSER.

Amsterdam.

Verschenen bij F. W. EGELING, *Amsterdam:*

De ontucht in onze studentenwereld.

Antwoord aan „een student",

DOOR

EEN MEDESTUDENT.

Prijs *f* 0.20.

Vroeger verscheen:

Een nationaal Volkspetitionnement.

Open brief aan de studenten onzer Universiteiten,

DOOR

EEN STUDENT.

Prijs *f* 0.20.

Bij H. TULP, te *Zwolle*, is verschenen:

Johannes en zijn brief.

EEN PAASCHVERHAAL,

DOOR

C. VAN DER VELDEN Jr.,

Hoofdonderwijzer van de Christelijke school te *Nunspeet.*

Prijs 10 cent; 50 ex. *f* 4.—; 100 ex. *f* 7.—.

TER PERSE:

Tractaat van den Sabbath.

Historische dogmatische studie,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs *f* 1.60. Gebonden *f* 2.10.

Amsterdam. J. A. WORMSER.

Bij ERVEN B. VAN DER KAMP, uitgevers te *Groningen*, en verder bij den boekhandel, zijn verkrijgbaar:

I. **ROOSTER VAN LESUREN,** voor bijzondere lagere scholen, met bijbehoorende nota van toelichting.

Prijs *f* 0.15, franco per post *f* 0.17. Opgeplakt *f* 0.30, franco per post *f* 0.40. Tegen inzending van postwissel.

II. **DE MODELLEN A—F,** vastgesteld door Z.Exc. den Min. van Binnenl. Zaken, ter bekoming der **Rijksbijdrage** voor bijzondere lagere scholen, met eene naar officieele bronnen bewerkte **nota van inlichtingen** voor de invulling van die modellen.

Een compleet stel modellen met nota verkrijgbaar franco per post, tegen inzending van postwissel ad *f* 0.40.

III. **MODEL G** ten dienste van den arrondissements- en **MODEL H** ten dienste van den districts-schoolopziener, zoomede **Registers,** door deze ambtenaren te houden, van de bijzondere lagere scholen, die op de Rijksbijdrage aanspraak maken, enz.

1 ex. model **G** met model register ter kennismaking verkrijgbaar, franco per post tegen inzending van postwissel ad *f* 0.15; 1 ex. model **H** met model-register idem idem ad *f* 0.15.

Volledige prijscouranten der uitgaven op aanvrage verkrijgbaar.

EXCELSIOR.

GEILLUSTREERD TIJDSCHRIFT VOOR NEERLANDS JONGELINGSCHAP EN VOLK,

ONDER REDACTIE VAN

A. J. Hoogenbirk en J. A. Wormser.

Prijs per jaargang van 12 Nrs. van 16 pag. en 12 Nrs. van 8 pag. *f* **3.50.**

Inhoud 15 Maart 1890. P. J. KLOPPERS, Kalvijn en zijne tegenstanders. W. De beek Kidron. *(Bij de plaat).* H. Een Afrikaansche held en zijn »mannen." Uit het leven. Stijlbloemen. Mededeelingen. Vragenbus. Antwoorden.

De uitgevers,
Amsterdam. **HÖVEKER & ZOON.**

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

WERKEN van Dr. A. KUYPER.

Het werk van den Heiligen Geest.

Deel I. Voor de kerk in haar geheel; Deel II en III. Voor de enkele personen. In fraaien stempelband *f* **8.90**; ingenaaid *f* **7.50.**

Afzonderlijke deelen zijn niet verkrijgbaar.

Dagen van Goede Boodschap.

I. In den Kerstnacht. II. De Paaschmorgen. III. Op den Pinksterdag. IV. Oud- en Nieuwjaar.

Prijs van de geheele serie in vier fraaie stempelbanden *f* **5.60**; in vier deelen ingenaaid *f* **3.60.** Elk deel is op zichzelf compleet en verkrijgbaar, geb. à *f* **1.75**, ing. à *f* **1.20.**

Gomer voor den Sabbath.

Meditatiën over en voor den Sabbath. Prijs *f* **1.90**; in stempelband *f* **2.40.**

Uit het Woord. Bijbelstudiën.

Eerste serie, deel II. Tweede serie, deelen I, II, III. Prijs per deel *f* **3.40.** Gebonden *f* **3.90.** Deel I en II van de Eerste Serie zijn uitverkocht.

Honig uit den Rotssteen.

DEEL II.

Part. prijs *f* **2.90.** Gebonden *f* **3.40.** Deel I is uitverkocht.

De drie Formulieren van Eenigheid, *voor kerkelijk en huiselijk gebruik,* benevens het **Kort Begrip der Christelijke Religie,** uitgegeven door de Predikanten C. A. RENIER en B. VAN SCHELVEN. *Zevende Vijfduizend.* Prijs gecartonneerd *f* **0.40**; 25 ex. *f* **9.50**; 50 ex. *f* **18.—.** In rood linnen stempelband *f* **0.90.** Dezelfde uitgave met wit papier voor handteekeningen *f* **2.50.**

De Vleeschwording des Woords.

Prijs *f* **1.90.** Gebonden *f* **2.40.**

De twaalf Patriarchen.

Bijbelsche Karakterstudiën. Prijs net ingebonden *f* **1.—**, ingenaaid *f* **0.75.**

Het Calvinisme en de Kunst.

REDE bij de overdracht van het Rectoraat der **Vrije Universiteit,** op 20 October 1888. Prijs *f* **0.90.**

Tractaat van de Reformatie der Kerken.

Aan de zonen der Reformatie hier te lande aangeboden op Luthers vierde eeuwfeest.

Prijs *f* 2.50.

„Ons Program".

Prijs *f* **3.60**, in linnen band *f* **4.50.**

„Sion door recht verlost."

TIJDREDE. Prijs *f* **0.50.**

Tweeërlei Vaderland.

Prijs *f* **0.50.**

Niet de Vrijheidsboom, MAAR HET KRUIS.

TOESPRAAK ter opening van de **Tiende Deputatenvergadering**, in het Eeuwjaar der Fransche Revolutie. Prijs *f* **0.40.**

Eer is teer.

Tegen Mr. W. H. DE BEAUFORT'S *Gidsartikel:* **„De Deputatenvergadering".** Prijs *f* **0.90.**

„Onnauwkeurig"?

Aan »*Het Vaderland*", in zake Mr. W. H. DE BEAUFORT'S **Verweerschrift.** Prijs *f* **0.90.**

Scolastica.

Het geheim van echte studie. 2de druk. Prijs *f* **0.40.**

Handenarbeid.

Overdruk *(ter verspreiding)* uit »De Standaard". Prijs *f* **0.15**; 25 ex. *f* **3.—**; 50 ex. *f* **5.—**; 100 ex. *f* **8.—.**

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESSTRAAT 106 AMSTERDAM.